

NE ZÁKLADNÁM

Zpravodaj nezávislé občanské iniciativy NE ZÁKLADNÁM

Všechna vydaná čísla zpravodaje najdete na <http://www.nezakladnam.cz>

Číslo 1, 20. února 2007

OBSAH

- Úvodem

Život iniciativy

- Iniciativa se organizuje v Brně, Olomouci a Ostravě, přicházejí nové náměty 2
- Petice – současný stav, nejčastější dotazy 3
- Z dopisů iniciativě 3

Přátelé v zahraničí

- Dopis z Maďarska 3

Dokumentace

- Nóta velvyslanectví USA ministerstvu zahraničí ČR 4
- Kam až sahá arogance / Pavel Čámský 5
- Jakou hru s námi hraje už pět let Paroubkův poradce? / Štěpán Kotrba 6

Úvodem

Tento zpravodaj vzniká, protože si ho vyžádal život. Organizačně se nyní iniciativa ustavila v Ostravě, Olomouci a Brně, na spadnutí je toto stadium vývoje v Plzni. Stále naléhavěji potřebujeme prostředek pravidelné komunikace, který nám všem pomůže lépe se navzájem poznávat, koordinovat svou činnost, podporovat se. Tato potřeba se hlásila už od samého zrodu iniciativy uprostřed loňského léta, kdy na vyhlášení petice za referendum začali spontánně odpovídat lidé ze všech koutů republiky – od Českého Krumlova po Letovice, od Frýdku-Místku po Teplice - zasíláním petičních archů s podpisy, nápadů, slov povzbuzení, organizováním podpisových míst. Střádali jsme zpáteční adresy, které jste udávali, obyčejné poštovní i elektronické, s myšlenkou, že se ozve se zpravodajem až získáme něco zkušeností a překonáme nejtěžší potíže rozjezdu. Teď už je nejvyšší čas.

Společně máme šanci zabránit vzniku vojenské základny Spojených států na našem území. Radar přitom není o nic o méně nebezpečný než antirakety. Je ale stále zřejmější, že ani našim vítězstvím v boji proti radaru problém neskončí. Dál půjde o to, kterým směrem se bude vyvíjet Evropa, zejména střední a východní, tedy prostor, v němž žijeme. Globálně se bude muset řešit problém ropy a dalších energetických zdrojů, pitné vody, nerostných surovin. V těchto souvislostech je třeba chápat také hrozbu terorismu. Projevuje se výrazná tendence řešit tyto problémy silou, vymýšlením nepřátel, vytvářením vojenských hrozeb „Západu“ proti jiným částem světa, válkami, v nichž by přišly ke slovu raketojaderné zbraně. Vše vychází z představy o naprosté převaze Západu v čele se Spojenými státy nad zbytkem světa. Je to představa mylná a krajně nebezpečná. Kdyby došla naplnění, naše část Evropy by se nutně stala bojištěm se všemi důsledky.

Existuje přitom reálná možnost řešit uvedené problémy jednáním a dohodami. Klíč k této cestě nemají v rukou islámští fundamentalisté ani údajné „darebácké státy“. Klíč k ní má Západ. Jeho chování rozhodne, kudy všichni půjdeme dál – jestli směrem k rozumnějšímu uspořádání věcí, nebo k sérii dalších katastrof podobných irácké. Odmítnutí základny tedy bude jen prvním krokem v delším úsilí. Iniciativy našeho typu budou mít pořád spoustu práce.

Abychom měli na paměti tyto širší souvislosti, budeme se snažit ve zpravodaji stručně shrnout důležité politické události poslední doby. V tomto čísle upozorňujeme na další důkazy, že česká vláda sama nabízela Spojeným státům základnu na našem území už od roku 2002, že tedy nás občany už pátý rok obelhává. Je to jednak známá nóta USA z 25. února t.r., jejíž rozbor vede k závěrům velmi nepříjemným pro současnou vládu, a pak skoro zapomenutý dokument o jednáních, která o základně vedl ve Washingtonu v říjnu 2002 tehdejší ministr obrany Jaroslav Tvrdík.

Ve snaze jednat co nejrychleji vydáváme zatím bulletin v minimalistické podobě, která se snadno rozmnožuje. Chceme vycházet obydlen. Vnější formu i obsah chceme dál vytvářet společně, aktivisté iniciativy i prostí čtenáři. Pište, mejlujte. Kontaktní adresy jsou uvedeny na konci bulletinu.

Rudolf Převrátil

Život iniciativy

Iniciativa se organizuje v Brně, Ostravě a Olomouci, přicházejí nové náměty

Ostrava, 13. února – Na zakládající schůzku Iniciativy NE ZÁKLADNÁM do klubu Bumerang se dostavil úžasný počet 23 lidí různého věku, pohlaví a politického smýšlení☺, píše Ivona Novomestská. V Ostravě jsou protizákladnoví aktivisté činní už dlouhou dobu. V létě 2006 byla například vytvořena trička a samolepky varující před nebezpečím základen. V současné době organizují ostravští petiční stánek třikrát (!) týdně. Vylepují plakáty (jsou vidět opravdu všude), roznášejí petice a letáčky po klubech a různých místech v Ostravě.

Na schůzce 13. února se všichni dosavadní aktivisté shodli, že se chtějí oficiálně přihlásit a připojit k Iniciativě NE ZÁKLADNÁM a stát se tak její ostravskou skupinou. Nejaktivnější členové vytvoří mailing list pro potřeby koordinace skupiny. Na centrálních stránkách se vytvoří odkaz Pro zájemce z Ostravy – Iniciativa v regionech.

Plány:

- V nejbližších dnech zorganizovat debatu na vysoké škole (po vzoru debaty na FF UK v Praze), oslovit tak studenty a pozvat je do Iniciativy.
- Pořádat akce v klubech – promítání, koncerty, petiční stánky...
- Demonstrace 15. března (den vstupu německých vojsk na území Československa), podrobnosti se dohodnou na příští schůzce Iniciativy 27. února.

Příští schůzka: 27. února v 19:00 – klub Marley, Výstaviště, Černá louka, Ostrava

Olomouc, 14. února – Skupina odpůrců základny, která už působí v Olomouci delší dobu, se sešla s I. Novomestkou. Zakládající schůzka iniciativy je plánována na pondělí 26. února, místo bude určeno dodatečně. Kontaktní adresa organizátorů: referendum.zakladna@seznam.cz. Hybatelem skupiny je Jakub Rolčík, působí v ní také známý filozof Martin Škabraha. J. Rolčík píše: „Z našich dosavadních setkání a diskusí vzešlo několik nápadů, které mohou být zajímavé pro diskusi v Praze. Je nám jasné, že jejich naplnění by si vyžádalo mnoho práce. Rádi se proto dovíme, jak na ně pohlížíte zkušenější členové iniciativy, případně jak se na nich sami můžeme podílet.“ Některé z těchto námětů:

- Zřídit na <http://www.nezakladnam.cz> stránku s kontaktními údaji na členy vlády, prezidentskou kancelář, a na poslance a senátory parlamentu České republiky. Jako kontaktní údaje by mohly být uvedeny: (i) adresa kanceláře, (ii) telefonní číslo, (iii) emailová adresa, (iv) odkaz na webovou stránku. „Domníváme se, že mnoho lidí bude chtít dát najevo, co si myslí. Stačí jen jim tu možnost předestřít a usnadnit. Desítky až stovky (doufáme, že tisíce) mailů mohou dát zastáncům základny pocítit, že skutečně chtějí rozhodovat proti vůli značné části obyvatelstva. Možná by bylo dobré vytvořit jakousi šablonu pro ty, kdo nejsou zvyklí psát („Vážený pane poslanče... dovoluji si Vás upozornit... že se základnou, ať raketovou či radarovou, nesouhlasím... S pozdravem...“). Neměla by chybět výzva, aby pisatelé dodrželi zásady slušného chování,“ píše Rolčík.
- Zřízení elektronické petice za referendum. „S ohledem na Petiční zákon se elektronická petice může jevit jako zbytečná. Existuje ale elektronická petice pro základnu (<http://www.prozakladnu.cz/>). Nemusí to trvat dlouho a počet jejích podpisů může přerůst počet našich papírových. Je jasné, s jakou škodolibostí by některá česká média tyto dva údaje porovnávala. Lze očekávat, že pod elektronickou petici získáme velmi rychle velmi mnoho podpisů (troufáme si tvrdit, že během nějakých dvou měsíců bychom se dostali na 60 až 80 tisíc). Elektronická petice je další, nový prvek, kterým na sebe můžeme v médiích upozorňovat.“ Po podepsání elektronické petice se může otevřít stránka vybízející k podpisu papírové petice nebo kontaktování politiků s příslušnými odkazy.“
- Rozšíření stránek iniciativy v anglickém jazyce. Několikrát už zazněla výzva ke koordinaci našeho úsilí s okolními státy a vlastně k ní již dochází (Vicenza, Itálie). Bylo by dobré, aby zahraniční aktivisté našli v angličtině na stránkách iniciativy víc, než jen text petice. Otázka ovšem zní, co by mělo být přeloženo a zda na to je dost času a sil. Již teď ovšem podporuje iniciativu Noam Chomsky. Což kdyby iniciativa kontaktovala takové lidi, jako jsou Amy Goodman z *Democracy now!* (<http://www.democracynow.org/>), George Monbiot (<http://www.monbiot.com/>) píšící do *Guardianu* nebo John Pilger (<http://www.johnpilger.com/>)? Část českých médií nás ignoruje; co kdybychom upoutali pozornost některých médií v zahraničí?

Brno, 16. února – Zakládající schůzky iniciativy Ne základnám v Brně se zúčastnilo 23 lidí, což je na krátkost termínu, který byl na přípravu, docela dost. Byly domluveny pravidelné týdenní schůzky koordinační skupiny, založení vlastní webové stránky a příprava besed se studenty. Příští schůzka pro širší veřejnost bude připravena na prvním zasedání koordinační skupiny.

„Osobně vyjadřuji potěšení, že se iniciativa začala šířit i do dalších měst, k čemuž jsem vyzýval od jejího založení a že byl vyslyšen můj návrh z před několika týdnů, aby byl v iniciativě pověřen nejméně jeden člověk iniciováním vzniku těchto místních skupin. Paní Novomestská, která se za pražskou iniciativu setkání zúčastnila, pracovala výborně,“ napsal nám organizátor setkání Milan Valach. „Rád bych zdůraznil potřebu vypracovat strategii iniciativy. Zatím máme jen taktiku, a to se mi jeví pro tak náročný úkol málo.“

Pod „papírovou“ peticí za referendum je zatím 15 000 podpisů. Pokračujeme dál!

A odpovídáme na dotazy

Přesná uzávěrka je ke dni 14.2., kdy jsme napočítali celkem 14 319 podpisů, poštou ale přicházejí příp. osobně jsou zmocněnci předávány neustále další podpisové listy, takže lze s jistotou říci, že počet podpisů už překročil 15 000. Z tohoto celkového počtu bylo už petičnímu výboru Poslanecké sněmovny předáno přibližně 9 000 podpisů.

Iniciativa děkuje všem, kdo se zasloužili o tento výsledek. Boj ale pokračuje, musíme tedy pokračovat i my. Podpisů pod petici je zapotřebí mnohem víc.. Protože nám aktivisté a další zájemci posílají mnoho dotazů na organizační stránku petice, odpovídáme na nejčastější z nich.

Je nutné, aby byly zaplněny všechny řádky podpisového listu? Ne, i list s jediným podpisem má svou cenu. Samozřejmě čím víc podpisů, tím lépe.

Musíme žádat úřady o povolení, když chceme na veřejném prostranství sbírat podpisy pod petici? Nikoli, petiční právo občana je v tomto směru velmi silně chráněno zákonem. Ve sbírání podpisů pod petice nesmí policie, úřady apod. nikomu bránit, není k němu třeba žádné předběžné ohlášení ani povolení.

Existuje nějaký časový limit pro odevzdávání podpisů? Zatím žádný nestanovujeme, protože petici považujeme za dlouhodobější záležitost. Nicméně opět platí, že čím víc podpisů a čím dřív, tím lépe.

Kolik podpisů je třeba shromáždit, aby stát musel vyhlásit referendum? Takový limit, po jehož překročení by státní orgány byly povinny určitým způsobem konat, v našem právním řádu není zaveden (např. na rozdíl od Švýcarska). Petiční výbor Poslanecké sněmovny má pouze povinnost každou petici zaznamenat a informovat o ní sněmovnu. Nicméně i když zmiňovaný institut v našem právním řádu neexistuje, může mít petice s větším počtem podpisů značný politický význam, protože je výrazem vůle lidu a umožňuje z tohoto titulu vyvolávat tlak na orgány státu.

Komu předávat petiční listy s podpisy? Buď na některém z podpisových míst (jsou uvedeny na www.nezakladnam.cz) nebo poslat poštou zmocněnci petičního výboru (Rudolf Převrátíl, Mikovcova 12, 120 00 Praha 2).

Není třeba při podpisu udávat rodné číslo nebo jiné údaje? Stačí čitelně jméno a plná adresa trvalého bydliště, k tomu vlastnoruční podpis. Rodné číslo není u tohoto typu petice zapotřebí, ani jiné údaje.

Z dopisů iniciativě

Zasílám petice s podpisy, i když ne mnoho, ale budu se snažit dále. Díky mnohokrát za vaši sílu a snahu zabojovat s „mocnými“. Vám i všem ostatním z iniciativy přeji hlavně pevné zdraví, nervy a hodně pohody v osobním životě!

E.F., Brno

Vážení, mám pokračovat v akci? Tady na vesnicích to chce jen někoho, koho znají, či ze sousedství, a kdo si dá práci za lidmi zajít, pohovořit a poslechnout si je. Ale jde to! Dělejte co můžete, pomůžeme!

D.B., Lipnice (přiloženo 6 plných podpisových archů)

Naši nezodpovědní politici nemají právo rozhodovat za národ. Můžou navrhnout zákony a smlouvy, ale jejich schvalování či odmítnutí mají provádět lidé v referendech. V dnešní době, kdy je už na každém úřadě internet, by to už nemohl být problém. Každý člověk by se měl naučit spolurozhodovat a brát na sebe spoluodpovědnost za směr, jakým jeho země půjde a kam bude směřovat celá planeta. Tuto zodpovědnost nelze převádět na pár jednotlivců v parlamentu či vládě.

Proto jsem se rozhodl zapojit do podpory petice za referendum o americké základně v České republice a až bude vyhlášeno, zodpovědně budu hlasovat proti zlu. (...) Snažím se získat podporu ve svém okolí ale i u náhodných lidí, které potkávám. Posílám vám první podepsané archy a věřím, že ještě mnoho podpisů získám.

J.K., Desná v Jizerských horách

Přátelé v zahraničí

V Maďarsku bude referendum o radaru

Z města Pécs v jihozápadním Maďarsku jsme dostali následující dopis,

„Obcím postiženým navrhovaným radarem USA a aktivistům iniciativy „Ne základnám“: V maďarském Pécsi se také snažíme zabránit umístění vojenského zařízení. Organizovali jsme protesty a petice, a teď 4. března 2007 budeme mít referendum, kterým se budeme snažit zabránit výstavbě radarové stanice NATO přímo nad naším městem se 160 000 obyvatel. Tento boj je podle všeho trvalý a zapojuje se do něj velké množství lidí. Chceme sami rozhodovat o budoucnosti našich obcí, chránit naše životní prostředí a zlepšovat kvalitu vlastního života tvář v tvář průmyslu války a násilí, který se snaží umlčet náš odpor. Podporujeme vaše snahy i snahy aktivistů ve Vicenze bojujících proti rozšiřování základny USA ve svém městě. Na našich fórech a dalších akcích v Maďarsku budeme ze všech sil šířit informace o vaší situaci“

Alex Sólyom jménem Občanského hnutí za Mecsek, Pécs, Maďarsko, www.cmm.hu

(Poznámka redakce : Mecsek je společné jméno kopců obklopujících Pécs.)

Dokumentace

Nóta velvyslanectví USA ministerstvu zahraničí ČR

Poslanec Václav Exner (KSČM) si jako člen zahraničního výboru Poslanecké sněmovny vyžádal a zveřejnil text note USA z 25. ledna, na níž, jak je v dobré paměti, reagovala okamžitou vstřícností čerstvě ustavená Topolánkova vláda. Uvádíme nejdřív samotný text (zdroj: Britské listy 14.2.007) a poté článek Pavla Čámského (tamtéž), který je drtivou a přesvědčivou kritikou postupu české vlády z pera člověka, který se hlásí k pravici.

Z textu note

Velvyslanectví Spojených států amerických ...*zdvořilost*... odkazuje Ministerstvo zahraničních věcí České republiky na prozatímní rozhodnutí, že v České republice bude umístěn radar Spojených států na obranu proti balistickým střelám.

Velvyslanectví konstatuje, že šíření zbraní hromadného ničení a balistických střel jako nosičů takových zbraní představuje vážnou hrozbu pro Spojené státy, jakož i pro jejich spojence a přátele. Velvyslanectví zastává názor, že spolupráce se spojenci a přáteli a NATO na obranu proti hrozbě balistických střel je důležitá a že umístění radaru Spojených států na obranu proti balistickým střelám v České republice posílí stávající bezpečnostní vztahy a přispěje k národní bezpečnosti Spojených států, České republiky a dalších evropských spojenců a přátel.

Velvyslanectví vítá prozatímní rozhodnutí České republiky, že s výhradou vnitrostátních postupů bude v České republice umístěn radar Spojených států na obranu proti balistickým střelám, jak je popsáno v příloze A.

Velvyslanectví dále vítá rozhodnutí České republiky, že Spojené státy mohou okamžitě začít s přípravou stanoviště, jak je uvedeno v příloze B, aniž by tím bylo dotčeno konečné rozhodnutí České republiky přijmout na svém území radar Spojených států na obranu proti balistickým střelám.

Velvyslanectví se těší na co možná nejbližší zahájení jednání za účelem co možná nejrychlejšího uzavření dohody o radaru Spojených států na obranu proti balistickým střelám.

Rozsah této dohody bude omezen na výstavbu, údržbu, podporu, provoz a bezpečnost radaru Spojených států na obranu proti balistickým střelám v České republice. Předpokládá se, že taková dohoda uzná použití Dohody mezi stranami Severoatlantické smlouvy o statutu jejich ozbrojených sil, uzavřené v Londýně 19. června 1951, jakož i perspektivní dohody mezi vládou Spojených států amerických a vládou České republiky o spolupráci v oblasti obrany.

S výhradou vnitrostátních postupů České republiky se předpokládá, že by Spojené státy a Česká republika mohly uzavřít dohodu o tom, že v České republice bude umístěn radar Spojených států na obranu proti balistickým střelám, a dohodu o spolupráci v oblasti obrany, které by byly prozatímně prováděny ode dne podpisu.

Přílohy A a B jsou nedílnou součástí tohoto ujednání.

Příloha A: Zamýšlený radar Spojených států na obranu proti balistickým střelám v České republice

Příloha B: Zamýšlený radar Spojených států na obranu proti balistickým střelám v České republice: schválená příprava stanoviště Spojenými státy a podpora České republiky

Kam až sahá arogance

Pavel Čámský

(...) Není-li to padělek (a všechno mi říká, že bohužel nejspíš není) – a je-li překlad správný, nedivím se, že se naše vláda nijak nesnažila o zveřejnění. Vyvolává totiž podezření, nyní už hraničící téměř s jistotou, že se vláda v případě amerického radaru vydala velmi nestandardní cestou a v překotné snaze udělat americké straně „pomyšlení“, s bezprecedentní arogancí nejenže za zády svých voličů jednala o základně (to by se snad dalo s nemalými výhradami ještě tolerovat), ale dokonce s výstavbou základny vyslovila souhlas (!), byť s výhradou splnění některých náležitostí, požadovaných právním řádem ČR.

Z textu note však jednoznačně vyplývá, že splnění těchto požadavků obě strany (americká i naše) zřejmě považují za formalitu, za něco téměř irelevantního a pro věc nijak moc důležitého. Jak jinak si vysvětlit něco tak neuvěřitelného, kdy se z note dozvídáme, že dávno dříve, než o základně rozhodli ti, kteří jsou k tomu povoláni, byl dán americké straně souhlas k okamžitému (!) zahájení prací v uvažovaném místě radaru! Nad něčím takovým skutečně zůstává rozum stát. Osobně to chápu jako nejhrubší pošlapání všech demokratických principů, jimiž se tato země tak ráda ohání. Jak jsem se již dříve zmínil, toto jednání nás sráží hluboko do dob před listopadem 89 a pamětníkům nemůže nevytanout na mysl památný „zvací dopis“ soudruhů Indry, Biřáka a dalších, který se stal záminkou pro okupaci naší země vojsky Varšavské smlouvy a zejména SSSR.

I já musím, tak jako jiní, připomenout, že k jednání o základně USA na našem území nejen tato vláda, ale ani žádná z parlamentních stran nedostala ani ten nejmenší mandát. Tuto otázku žádná z parlamentních stran neměla ve svém volebním programu, nijak ji neřešila a nijak se o ní nezmiňovala. Přitom tu jde o záležitost, která představuje velmi podstatný zásah do suverenity této země. O zásah, který může velmi podstatně ovlivnit její bezpečnost i její zahraničněpolitické a nejspíš i ekonomické vztahy. Sotva by se našlo více podobně naléhavých a zásadních témat,

týkajících se bez výjimky každého občana tohoto státu. Takové téma nelze před volbami přejít mlčením a pak je vyřídit bez účasti a souhlasu občanů této země. Je totiž víc než jisté, že právě tato otázka, pokud by byla před volbami nastolena, by se stala jedním z klíčových témat, která by rozhodovala o vítězi voleb – a tedy o tom, kdo vytvoří vládu na příští čtyři roky.

Ani se nechci vracet k tomu, jakým způsobem tato vláda získala po více jak půl roce po volbách „důvěru“ sněmovny. Víme to všichni – ale o to spíš pak se jeví jako naprosto nepřijatelné, aby tak zásadní otázka, jakou je zřízení cizího vojenského zařízení a dlouhodobý (trvalý) pobyt cizích vojsk na našem území, nedostala-li k ní vláda mandát ve volbách, nebyla předložena všem občanům v celonárodním referendu. Minimálním požadavkem (který však osobně považuji stejně za nepřijatelný), je hlasování o této otázce v obou komorách Parlamentu veřejně, podle jmen a před případnou ratifikací smlouvy – zcela ve smyslu Ústavy ČR – posoudit dohodu Ústavním soudem i z hlediska toho, zda není v rozporu s čl.11 Ústavy.

Dalším naprosto nepřijatelným momentem je stále větší jistota, že vláda kývla na americký požadavek, aniž by dopředu věděla do všech nutných detailů, o jaké zařízení se jedná, jaká jsou jeho rizika, jaká rizika vyplývají z jeho provozu i jeho existence právě v naší zemi, včetně rizik bezpečnostních a včetně toho, jak se něco takového může stát problémem v našich zahraničněpolitických vztazích s ostatními zeměmi.

Tím zdaleka nemám na mysli pouze Rusko, ale dokonce i to, zda něco takového spíše nerozmělní a neohrožuje spolupráci zemí v rámci EU a dokonce možná i NATO. Protože zmínka o spojencích a přátelích v nótě je evidentně vysloveně proklamativní a i z dalšího textu vyplývá, že tu jde o dvoustrannou dohodu mezi USA a ČR, bez jakékoli konkrétní vazby např. na NATO nebo EU. Na tom nic nemění ani křečovitá snaha paní Parkanové vnutit otázku amerického radaru u nás ostatním spojencům v NATO. Ani vláda, ani armáda nejsou schopny o radaru poskytnout jakékoli relevantní informace – a to ani takové, které nikde nejsou předmětem utajení. Vláda se evidentně spokojila s nějakým obecným ujištěním, že radar nebude mít žádné negativní vlivy na občany a jejich zdraví, životní prostředí, na bezpečnost leteckého provozu a že souhlas ČR s jeho umístěním na svém území napomůže zlepšení našich vztahů s USA jak v oblasti vojenské, tak hospodářské i obecně politické (víza). Živě si dovedu představit, že z americké strany nezazněl žádný konkrétní závazek v tomto směru – snad kromě těch víz. S tak neuvěřitelnou neznalostí něco takového odkývat, není jen kupování „zajíce v pytlí“, je to hazard s touto zemí, dělá z každého občana tohoto státu, včetně nemluvnat, rukojmí velmi nejistého a možná i velmi riskantního projektu.

Je otázkou, zda je vůbec americká administrativa dostatečně informována o poměrech v ČR, o tom jaké „podpoře“ se u nás těší její záměry se základnou, o tom, že občané této země nejen že nebyli dopředu o takovém záměru dostatečně informováni, ale že jim byl nanejvýš tajen a že se česká vláda nyní pokouší „pokoutně“ jej protlačit Parlamentem, zřejmě aby neztratila tvář. Že je takové jednání minimálně na hranici ústavnosti (není-li už za ní) a že tak i americká strana podstupuje nemalé riziko, že bude případná dohoda příští vládou ČR revidována. Protože je velmi pravděpodobné, že další volby (které zdaleka nemusí být až za čtyři roky) se stanou oním referendem o základně, kterému se nyní naši oficiální představitelé snaží tak ze všech sil zabránit. Otevřený dopis prezidentu Bushovi a všemu americkému lidu, který by jim ozřejmil lépe situaci v této zemi, by možná přiměl i vládu USA k větší opatrnosti při prosazování radarové základny na území ČR.

Vždy jsem byl od prvních svobodných voleb u nás voličem pravice – mezi jiným i proto, že v pravicových stranách s jejich důrazem na tradiční evropské hodnoty a úctu k soukromému vlastnictví a především k právu jako takovému, jsem spatřoval záruku solidní budoucnosti této země i mé osobně. Již nejednou jsem v minulých letech byl postupem právě těch „nejvíce“ pravicových stran – a především jejich vedení, zklamán. Přesto jsem věřil, že všechny excesy, k nimž dříve došlo, představovaly „pouze“ lidské selhání a byly i výrazem nevyzrálosti naší společnosti i demokracie v ČR. To, co se nyní děje kolem radarové základny však představuje pro moji víru v českou pravici skutečně extrémní zatěžkávací zkoušku, jejíž výsledek je velmi nejistý.

Je-li vláda ještě schopna sebereflexe, měla by neprodleně vyvodit sama pro sebe politickou odpovědnost a odstoupit – dřív, než jí sami voliči ukáží stop. Velmi by tím pomohla i těm politickým stranám, které tuto vládu sestavily – dokázaly by národu, že neztratily soudnost a že vůči této zemi a jejím obyvatelům cítí zodpovědnost. Uchrání se tím možná veliké blamáže a uchrání tím i důvěru v pravici i v to, že v této zemi existuje demokracie.

(Autor je předsedou představenstva občanského sdružení Brdy-Res publica)

Jakou hru s námi hraje už pět let Paroubkův poradce?

Archivní svědectví: Tvrdík chtěl smlouvu s Američany podepsat už v roce 2002

Překvapující dokument se našel v archivu serveru NATOaktual.cz, píše Štěpán Kotrba v dnešních Britských listech (20.2.2007). Dokument dokazuje, že tehdejší ministr obrany Tvrdík byl seznámen s podrobnostmi amerického požadavku na stavbu základny na území České republiky daleko dříve, než kdo tušil. Souhlasil s ním, podporoval ho a lobboval za něj u ostatních politických stran.

Podle zprávy z 2.10. 2002 - tedy daleko dříve, než začala jakákoliv oficiální debata o americké základně a za zády politiků - byl tehdejší ministr obrany ochoten podepsat s USA dohodu o umístění základny výměnou za to, že americké stíhačky budou chránit český vzdušný prostor. Pak rozhodla vláda o leasingu Gripenů.

O týden později prohlásil na téže serveru politolog a analytik Radek Khol z Centra bezpečnostních analýz Ústavu mezinárodních vztahů ministerstva zahraničních věcí, autor knihy *Česká republika a Evropská bezpečnostní a obranná politika*, že přílišná očekávání od projektu protiraketové obrany a možného rozmístění některých subsystémů na českém území jsou v současné situaci předčasná. Svůj článek nazval *Optimistická bublina nebo reálný základ*.

Podle Khola nevyřeší komplexně zabezpečení obrany českého vzdušného prostoru (o jiných způsobech použití leteckých prostředků, ať už pilotovaných nebo bezpilotních nemluvě) a v nejhorším případě mohou vést k efektu „bezpečnostního placebo“.

V takovém negativním případě by se podle Khola čeští politici a občané spoléhali na ne zcela fungující systém, případně na ochranu proti hrozbám, které tento systém nemůže poskytnout.

Ministr Tvrdík kalkuluje s tím, že zapojení do programu by výhledově zajistilo relativně levnou obranu českého vzdušného prostoru. V rámci dohod o rozmístění raketových systémů by ho mohla střežit americká letadla.

"Může umožnit při stejných, nebo nižších nákladech výrazně vyšší stupeň obranyschopnosti České republiky. Je to pohled dopředu," řekl ministr Tvrdík pro ČTK. Jak Tvrdík uvedl, při návštěvě Washingtonu zahájil první konzultační etapu.

Ministerstvo obrany doposud prosazovalo nákup 24 nových nadzvukových stíhaček. Po srpnových povodních Tvrdík variantu se stíhačkami přehodnotil a během několika následujících měsíců by chtěl podle svých slov uzavřít smlouvu, která by jasně ukázala, že Česko má zájem vstoupit do amerického projektu.

"Domluvili jsme se na tom, že vznikne pracovní tým, který povede jednání se zástupci USA. Výsledek těchto jednání bude předložen k rozhodnutí vládě a parlamentu," řekl Tvrdík.

Ministr Tvrdík již z Washingtonu předeslal, že se pokusí přesvědčit všechny politické strany včetně opozice, aby projekt podpořily. S rozmístěním raket na území ČR by podle slov svého místopředsedy Petra Nečase neměla žádný problém ODS. "Jedinou podmínkou je, aby u nás systém nebyl jenom umístěn, ale aby naše území také chránil," uvedl Nečas.

Souhlasil by i v případě, že by ostatní evropské státy své území Američanům nenabídly. Nečas soudí, že "názory některých evropských politiků jsou v tomto ohledu dost krátkozraké a hloupé."

Ačkoliv celý projekt obrany má podle Pentagonu stát až 64 miliard dolarů, Spojené státy svým spojencům nabízejí i účast bez finančního příspěvku - nepeněžního vkladu. "Tím může být aktivní účast expertů, nebo možnost přijetí radarových a informačních senzorů na našem území," vysvětlil Tvrdík.

O zahájení prací rozhodla vláda prezidenta George Bushe s odůvodněním, že nový americký systém protiraketové obrany je nutný pro ochranu USA a Evropy před možnými útoky zemí, jakými jsou Irák a Severní Korea.

Výstavbu na Aljašce přitom odstartovaly Spojené státy jen dva dny poté, co jednostranně odstoupily od smlouvy o nerozmísťování raketových systémů - ABM.

Vypovězení smlouvy z roku 1972 tvrdě kritizovalo Rusko a své výhrady dávali najevo i někteří spojenci USA v NATO. Porušením ABM se naruší strategická rovnováha a svět ustoupí nazpět v odzbrojovacích snahách. Dohoda totiž zapovídala vybudování systémů protiraketové obrany chránící celé území státu.

Právě v červnu (2002) skončila šestiměsíční výpovědní lhůta, když předtím prezident Bush loni v prosinci vypovězení smlouvy formálně oznámil. "Smlouva ABM nám neumožňovala chránit náš národ a naše přátele," prohlásil tehdy Bush s ohledem na teroristické útoky z 11. září.

Prosba čtenářům papírové verze: pokud můžete přijímat zpravodaj elektronicky, sdělte prosím redakci svoji e-mailovou adresu. Pomůžete, produkce papírové verze je časově a finančně mnohem náročnější.

Všem čtenářům: dejte vědět, pokud si zasílání zpravodaje nepřejete. V tom případě promiňte, že jsme obtěžovali.

Zpravodaj občanské iniciativy NE ZÁKLADNÁM. Kontakt na redakční kolektiv: rudolf@prevratil.cz . Zpravodaj vychází zhruba jednou za dva týdny v elektronické podobě i na papíře a je určen všem příznivcům a aktivistům iniciativy Ne základnám. Solidární příspěvek na produkci výtisku 5 Kč. Přetisk, další množení a šíření, příp. i jiné využívání pro cíle iniciativy vítáno, prosíme informovat o něm redakci. Kontakt na iniciativu: www.nezakladnam.cz, info@nezakladnam.cz